

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/248/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6912212659
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6912212659.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti odporcovi Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 12C/147/2012-38 zo dňa 29. 10. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e.

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal, aby bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť mu z titulu majetkovej škody sumu 125 € a z titulu nemajetkovej ujmy sumu 385 €, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vec právne posúdil podľa ust. § 9 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení od 01. 06. 2010 do 31. 05. 2011, keď mal za to, že zo spisu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 1Er/2348/2010 vyplýva, že žiadosť súdneho exekútora v tejto veci o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola podaná dňa 24. 09. 2010 a poverenie bolo vydané dňa 29. 09. 2010, teda v lehote stanovenej ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (do 15 dní od doručenia žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie). Pokiaľ sa teda navrhovateľ domáha náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy na základe nesprávneho úradného postupu, a to nerozhodnutia v zákonnej lehote, žaloba je neodôvodnená.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že úspešnému odporcovi náhradu trov prvostupňového konania nepriznal.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej 15 dňovej lehote (ust. § 204 ods. 1, veta prvá, O. s. p.) odvolanie navrhovateľ. Uviedol, že konaním súdu mu bolo odňaté právo na prejednanie a rozhodnutie veci nestranným súdom napriek tomu, že rozhodovanie veci zákonným sudcom je základným predpokladom na splnenie podmienok spravodlivého procesu (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 345/09). Navrhovateľ v konaní uskutočnil podanie, ktorým upovedomil súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená systémom súdneho manažmentu na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevzhladol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, však nič podľa neho nemení

na tom, že v očiach navrhovateľa a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. V konaní bolo preto možné uskutočniť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Ústne pojednávanie vo veci odklad pripúšťalo a nebolo neodkladným úkonom za danej procesnej situácie. Zdôraznil, že konečné meritórne rozhodnutie vo veci súdom vylúčeným sudcom neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí návrhu navrhovateľa na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p., proti ktorému legálne pripustil odvolanie. Meritórne rozhodnutie súdu považoval preto za predčasné. Vytýkal i to, že súd nedostatočne oboznámil navrhovateľa s podmienkami, za ktorých je možné viesť konanie, keď ignoroval jeho žiadosť o zrušenie (odročenie) nariadeného pojednávania z dôležitého dôvodu, a preto nesprávne aplikoval § 101 ods. 2 O. s. p. a viedol pojednávanie, na ktorom za neprítomnosti navrhovateľa meritórne rozhodol. Z tohto dôvodu sa navrhovateľ nemal možnosť vyjadriť k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd pri svojom rozhodnutí vychádzal a zachytil ich aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Nemal možnosť sa vyjadriť ani k dôkazom, ktoré súd vykonal a založil na nich svoje rozhodnutie. Za takejto procesnej situácie preto došlo k degradácii zásady kontradiktórnosti, k porušeniu práva navrhovateľa na súdnu ochranu, ako aj k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom. Následne navrhovateľ namietal, že sa vo veci neuskutočnilo ústne pojednávanie napriek tomu, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, preto okresný súd porušil právo navrhovateľa na kontradiktórny súdny proces, nakoľko vykonal dokazovanie, ktorého obsah a rozsah si bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu určil sám.

K majetkovej škode navrhovateľ uviedol, že okresný súd sa v odôvodnení rozhodnutia zaoberal len škodou, ktorá mala súvisieť so správou pohľadávky počas nečinnosti súdu a opisuje ju ako škodu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s konaním dlžníka (povinného). Súd úplne ignoroval všetky tvrdenia navrhovateľa o majetkovej škode, ktorá mu vznikla. V tejto časti je preto rozhodnutie súdu nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, keď z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, akou úvahou súd dospel jednoznačne a nepochybne k presvedčeniu o tom, že majetková škoda nevznikla. Rovnako sa týka i chýbajúcich dôvodov vzniku nemajetkovej ujmy. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil ako vecne správny.

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Po preskúmaní veci odvolací súd konštatuje, že okresný súd vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa § 132 O. s. p. a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil podľa § 157 ods. 2 O. s. p. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Okresný súd neporušil právo účastníkov konania na spravodlivý proces, nakoľko v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak, okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 36/2010).

Odvolací súd poukazuje na zodpovednosť navrhovateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O. s. p.). V tejto súvislosti je zjavné, že zrejme z dôvodu predkladania veľkého množstva typových podaní navrhovateľom na súdy hmotnoprávne a ani procesnoprávne odvolacie dôvody nekorešponujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie. Odvolací súd nie je oprávnený preskúmať prvostupňové rozhodnutie na základe iných, než účastníkom konania v odvolaní vznesených námietok.

Podstatná časť odvolacích námietok navrhovateľa je založená na tvrdení, že vo veci nerozhodoval nestranný sudca. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd nadriadený, rozhodol uznesením č. k. 15NcC/320/2012-9 zo dňa 10. 10. 2012, okrem iného tak, že zákonnú sudkyňu JUDr. Margitu Žilkovú, ako aj ďalších sudcov Okresného súdu Rimavská Sobota uvedených v uvedenom uznesení z pojednávania a rozhodovania veci pod sp. zn. 12C/147/2012 nevylúčil. Od vydania tohto rozhodnutia, v ktorom nadriadený súd podrobne uviedol dôvody, pre ktoré zákonného sudcu možno považovať za

neustranného zo subjektívneho aj objektívneho hľadiska, nedošlo ku žiadnym novým skutočnostiam majúcim vplyv na neustrannosť zákonného sudcu, preto je argumentácia odvolateľa o konaní vylúčeného sudcu bezpredmetná.

Je nutné rozlišovať medzi pojmom „súd“ a „sudcovia“ a z hľadiska zásad spravodlivého procesu citlivo zvažovať ich vzťah v posudzovaných súvislostiach. Nezodpovedá právnym pomerom priliehavosť názoru o mechanickom vzťahu medzi súdom a sudcami tohto súdu. Vzťah sudcov je pri výkone rozhodovacej činnosti riadený princípom prezumpcie nezávislosti súdnej moci, ktorá nepodlieha subjektívnym pocitom sudcov pri ich rozhodovaní a nie je ničím zaťažovaná v ich postojoch voči súdu. Pôsobenie sudcov na určitom súde je vždy objektívne dané, len samá táto skutočnosť nemôže byť dôvodom ich vylúčenia. Sudcovia ako reprezentanti verejnej moci by tak a priori stáli vo svetle spochybňujúcom ich profesionálne schopnosti. Vzájomný vzťah medzi sudcom a súdom nie je vzťahom zamestnaneckým alebo služobným. Vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú vzájomné práva a povinnosti sudcu a štátu. Sudca je pri výkone funkcie sudcu nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, rozhoduje neustranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov, len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom (§ 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z.). Skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonáva svoju funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci, a teda neexistuje dôvod pre vylúčenie zákonnej sudkyne JUDr. Margity Žilkovej z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci. Už uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15NcC/320/2012-9 zo dňa 10. 10. 2012 nebola zákonná sudkyňa JUDr. Margita Žilková vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C/147/2012, pretože nebola zákonným sudcom v exekučnej veci, resp. v konaní exekučného súdu, z ktorého postupu mala navrhovateľovi vzniknúť škoda.

Odvolací súd ďalej nespochybňuje, že súčasťou kontradiktórneho konania je právo účastníka byť oboznámený s predloženými dôkazmi, vyjadriť sa k nim a podávať dôkazné návrhy. Zásadu kontradiktórnosti však nemožno vykladať absolútne, resp. formalisticky, ale len vo väzbe s ostatnými zásadami (ustanoveniami) procesného predpisu. Predovšetkým účastník konania realizuje svoje procesné práva v rámci súdneho pojednávania, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný, pričom o možnosť ich uplatnenia sa obral sám svojím postupom, a to bezdôvodnou neúčastťou na súdnom pojednávaní. V prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka za podmienok predpokladaných zákonom nemôže dôjsť k odňatiu práva účastníka konať pred súdom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 116/93) a zároveň nie je porušená zásada kontradiktórnosti sporového konania. Ustanovenie § 101 ods. 2 O. s. p. umožňuje súdu konať v dôvodných prípadoch v neprítomnosti účastníkov konania. Dôvodom žiadosti navrhovateľa o odročenie pojednávania bola námietka zaujatosti sudcu, ktorý vec prejednáva, z dôvodu absencie jeho neustrannosti. Ak sudca takémuto návrhu na odročenie pojednávania nevyhovel a vec následne prejednal a rozhodol v neprítomnosti účastníkov a právneho zástupcu navrhovateľa, postupoval v plnom súlade s ust. § 101 ods. 2 O. s. p., keďže o jeho vylúčení, resp. nevylúčení z prejednávania a rozhodovania veci z tých istých dôvodov už bolo právoplatne rozhodnuté nadriadeným súdom. Účasť na pojednávaní súdom je právo, ktoré v prejednávej veci navrhovateľom a jeho právnym zástupcom nebolo využité. Súčasne v tejto veci neexistoval iný dôležitý dôvod na odročenie pojednávania. Iné chápanie predmetného ustanovenia by viedlo k nežiaducim prietahom v konaní, ktorých tvrdená existencia je v konečnom dôsledku základom samotného nároku uplatňovaného navrhovateľom v návrhu.

Navrhovateľ mal možnosť oboznámiť sa so všetkými predloženými dôkazmi alebo stanoviskami a vyjadriť sa k nim s cieľom ovplyvniť súdne konanie. Vyjadrenia právneho zástupcu odporcu mu boli riadne doručené, avšak navrhovateľ zostal ďalej nečinný. Pokiaľ navrhovateľ v dôvodoch svojho odvolania poukazoval na to, že súd prejednal vec v jeho neprítomnosti a v neprítomnosti jeho právneho zástupcu, pretože sa navrhovateľ bez ospravedlnenia na pojednávanie nedostavil, zároveň si protirečí, keď tvrdí, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, keďže vo veci sa neuskutočnilo ústne pojednávanie, čím došlo k porušeniu práva navrhovateľa na kontradiktórny súdny proces.

V žiadnom prípade neobstojí ani ďalšie tvrdenie navrhovateľa, ak uvádza, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. Uvedené je v úplnom rozpore s vyššie uvedenými skutočnosťami, keďže okresný súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré bol navrhovateľ riadne a včas predvolaný (viď zápisnicu o pojednávaní č. I. 53 spisu).

Hmotnoprávnym dôvodom zamietnutia uplatneného nároku navrhovateľa bolo nepreukázanie nesprávneho úradného postupu ako základného predpokladu pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Navrhovateľ v danom prípade odôvodňoval nesprávny úradný postup exekučného súdu nedodržaním zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty na vydanie poverenia v exekučných konaniach. Okresný súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že v súdnej veci k prieťahom nedošlo, nemal za preukázaný nesprávny úradný postup ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom a akékoľvek ďalšie dokazovanie vo veci by bolo preto nadbytočné.

Navrhovateľ však nijako nenapadol uvedené skutkové a právne závery okresného súdu, ktoré boli hmotnoprávnym dôvodom zamietnutia návrhu. Napriek tomu odvolací súd konštatuje, že okresný súd vykonal v prejednávanej veci dokazovanie náležitým spôsobom a v potrebnom rozsahu, spôsobom plne zodpovedajúcim kontradiktórnosti sporového konania umožnil účastníkom realizáciu ich procesných práv a nadväzne zákonným spôsobom vyhodnotil tak procesnú aktivitu účastníkov konania, ako aj meritum veci, vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré zodpovedajúcim spôsobom v zmysle ust. § 157 ods. 2 O. s. p. aj správne a presvedčivo odôvodnil.

Ak navrhovateľ v odvolaní na záver namietal, že súd zamietol žalobu v časti náhrady skutočnej škody z dôvodu jej nedôvodnosti a v odôvodnení rozhodnutia sa nezaoberal škodou, ktorá mala súvisieť so správou pohľadávky počas nečinnosti súdu a opisuje ju ako škodu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s konaním dlžníka (povinného), potom je zrejmé, že v tejto časti sa odvolanie netýka napadnutého rozhodnutia okresného súdu, nakoľko tento v odôvodnení svojho rozhodnutia sa predpokladom vzniku a existencie škody žiadnym spôsobom nezaoberal. Okresný súd vyhodnotil, že nedošlo k naplneniu jedného z troch kumulatívnych predpokladov pre vznik zodpovednosti odporkyne za vzniknutú škodu navrhovateľovi, a to existencia nesprávneho úradného postupu zo strany súdu, ktorého postupom mu škoda mala vzniknúť. Ak, teda, následne navrhovateľ tvrdil, že odôvodnenie rozsudku je nepreskúmateľné, nakoľko z neho nie je zrejmé, akou úvahou súd dospel k presvedčeniu o tom, že majetková škoda nevznikla, jeho tvrdenie neobstojí, ak sa okresný súd v odôvodnení rozhodnutia týmto predpokladom vôbec nezaoberal. Vo vzťahu k tejto skutočnosti je preto rozhodnutie prvostupňového súdu dôsledne odôvodnené a spĺňa podmienky ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., teda v žiadnom prípade nie je dôvodná námietka navrhovateľa týkajúca sa jeho nepreskúmateľnosti, či dokonca arbitrárnosti. V tomto rozsahu zrejme navrhovateľ podal odvolanie vo vzťahu k úplne inému rozhodnutiu a uvedené sa týka i argumentov ohľadne námietok vo vzťahu k nemajetkovej ujme, ku ktorej malo dôjsť na strane navrhovateľa. V tomto rozsahu je preto práve odvolanie navrhovateľa nepreskúmateľné a nezrozumiteľné, ak poukazuje na skutočnosti, ktoré z odôvodnenia rozhodnutia vôbec nevyplývajú. V takom prípade ani odvolací súd na tieto skutočnosti nemôže reagovať skutkovo a ani právne.

Vzhľadom na tieto dôvody, ako aj dôvody, ktoré vo svojom rozhodnutí uviedol súd prvého stupňa, a ktoré nebolo potrebné pre svoju presvedčivosť opätovne uvádzať v tomto rozhodnutí, odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O. s. p. rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil, a to vrátane súvisiaceho výroku o náhrade trov prvostupňového konania (§ 206 ods. 2 O. s. p.). Okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov prvostupňového konania vychádzal správne z ust. § 142 ods. 1 O. s. p., teda rozhodol podľa úspechu v konaní a súčasne dôvodne aplikoval ust. § 151 O. s. p.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol taktiež podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p., teda podľa zásady úspechu v konaní, v odvolacom konaní v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. V odvolacom konaní bol v celom rozsahu úspešný odporca, ktorý si však právo na náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil a zo spisu mu žiadne trovy odvolacieho konania nevyplývajú, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.